

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:			
Helyesen		Világkrosz	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó és lapigazgató

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fe

Nezeti nyelvünk.

Debreczen, jul. 27.

A nyughatatlan vérű nemzetiségek minden egyes sikere a mi gyengeségünk fokmérője. Pedig nem vagyunk gyengék, csak egy kissé tunyák, elernyedtek. Vé-
rünkől nem szakadt ki a Rákóczy-kor nemes, nagy hevülése, csodákat tevő izzó lángolása. Beindult él még fajunk minden ereje, nemessége, bátorsága, csak hogy valahol mélyen alszik, elrejtve szunyad szívünkben. Kopogtassátok meg szívetek ez elrejtett zugát, ha az ellenség diadalának rídítözása még eddig fel nem ébresztette azt. Rázzátok le magatokról a sovvasztó tunyaság, a beteges elernyedés kórságát. A haza szólit! A Pozsony felett hátkódó, gyászoló Hungária riadót fu, harciba szólítja e nemzet minden egyes hű fiát. Nincs szükség más fegyverre, csak a legnagyobb: a lelketekre, a szívetekre, A Zrínyiek, a Rákóczyak, a Kossuthok szavait küldi felénk a Pozsony felett siránkozó Geniusz ébresztője. Nem az ország-határain áll az ellen, egy veszedelmesebb egy rémesebb bestiával kell szembeszállnunk, a határokon belül ólálkodó alattomos hazaárulók csordájával, kik rejegette, titokban konspirálnak. Legyünk résen és ha eddig eleget tettünk kötelességeinknek, most védjük is meg mindazon alkotásokat,

a melyek célja a nemzeti egység megteremtése volt.

Merészen haladtunk a kulturában, lépést tartottunk a nyugati államok fejlődésével, de legnagyobb részben kölcsönként, koznopolita szellem táplált bennünket. Nemzeti érzésünk az alkotások gyönyörködésében, a farsztó munka pihenésben megkopott, megvedett. Most ezen a résen igyekszik vérünkig hatolni az ellen. Minden állam hatalma annak nemzeti egységében rejti erejét. Ennek pedig legelső, győzedelmes fegyvere: a nyelv, mert ebben és ezzel élhet csak egy nemzet testébe beékelte idegen náctiók szívós összetartása, merev ragaszkodásuk az egység öntudatához.

Asszimiláló erőnk hatásiban gyenge, mert fajunk karaktere teljesen idegen a szász, a szláv faj vonásaitól és mert a közeledést másképp nem bírjuk elérni, hát legtöbb esetben mi mondunk le legdrágább kincseinkről. A könnyen bevülő, a gyorsan lelkesülő magyar hamar kivivható rokonszenve azonnal kész az alkalmazkodáshoz. Ez volt mindenkor legnagyobb hibánk, leg nagyobb hűtünk. A békés idők napjain a kicsinyesnek látszó harcok táradtságtai helyeit a lemondás, az engedékenység kényelme vezetett bennünket mindenkor. A nemzeti egység hatalmas törzsén ez képezte nálunk mindenkor a penészfoltot, a

mely aztán rohamosan kezdte pusztítani a fa hatalmas lombjait. És ez alkalmazkodás, ez a kényelmes engedékenység, hiszékeny lelkünk e becsületes hibája ütötte mindig a részt: a nemzeti egységen, amelyen át az alattomos nemzetiségek mind jobban szétteregtek saját aspirációikat.

Még itthon, hazánk határain belül sem tudjuk kellőképp megvédeni nemzetünk legdrágább kincsét, a magyar nyelvet. Minden jött-ment idegen kedvéért azonnal lemondunk erről, csak hogy a kötelező udvariasságot meg ne sértsük ezzel valahogy. — Ez az udvariasság, ez az alkalmazkodás bűn.

Az angol, a francia, a német büszkén mondja:

— Aki velem beszélni akar, tanulja meg hazám nyelvét!

Mi nálunk meg rendszerint ezzel utasítanak vissza minden törekvést, minden akciózt:

— Ugyan kérem, ne akarjon olyan nagy hazafinak látszani. Hiszen még Magyarország határain belül sem lehet boldogulni a „magyar nyelvvel“, hát még ha az ország határát átlépi. Ott két lépést sem tehetünk a magyar nyelvvel.

Nem az ellen szólalunk mi most fel hogy ne tanuljon senki Magyarországon idegen nyelvet, de a mikor ezt teszszük, őrizzük meg egyuttal szilárdan anyanyel-

Tárcza.

HORTOBÁGYI VERSEK.

I.

... Ott a láthatáron
Fehérlik egy tanya
Nézem hosszan nézem
S eltűnök rajta.

Délibáb játéka

A miként a szömem
Akként csalogatja
Ott egy szép lány szívem!

II.

Annyi szép virág van
A Hortobágy pusztán,
De nincs olyan egy se
Mint az a szép kis lány.

A kit ottam láttam

Abb' a kis tanyába,
Mely előtttem lebeg
S fürdik délibába.

Ragyogó éj szemét
Hogy reám vetette,
Szívemnek, lelkemnek
Nyugalmát elvette.

III.

Csikós számadónak
Barna szép leánya
Te vagy a pusztának
Ékes rózsaszála!

Ékes vadvirágja
Csalfa délibábja,
Szívem elrablója,
Lelkem legszebb álma!

De miként a pusztá
Csalfa délibábja,
Ne légy a szívemnek
Elérhetlen vágya.

Ne csalogasd szívem,
Ne játsz velem lányka
Hanez, tegy boldoggá
Kebeledre zárva!

IV.

Előttem a nagy Hortobágy mezeje
Lelkem hosszan pihen rajta merengve
Tekintetem hogyha róla rád vetem,
Legszebb álmom édes való lesz nekem.

A milyen nagy s a milyen sik e róna
Vagyha ennél százszor nagyobb is vóna
Nem voln' olyan mind ez öröm lelkemnek
S irántadi szerelmem mily végtelen!

Kiss Ferencz.

A sirás és nevetés művészete.

Eredeti adatok nyomán írta: Lesonczy Sándor.

Azt hihetnők, hogy nincs természetesebb a sirásnál vagy nevetésnél. Hogy úgy az egyiket, mint a másikat a kedélynek jó vagy rossz állapota idézi elő. Ha az ember sirni akar, úgy kell, hogy kedélyére egy bizonyos dolog, gyász, bánat, betegség, gond

vagy az elmúlt időkre való visszaemlékezés fájó keservei egy bizonyos, legalább is pillanatnyi impressiót gyakoroljanak. És vica verse így áll ez a nevetésnél, hiszen nem is képzelhető, hogy valaki bánatában vagy gondjai közepette józüen nevetessen, kell hogy ezt valami kellemes dolog hozza létre, ajándék, siker, szerencse stb. főképpen pedig a jólét vagy pillanatnyi megelegettség. Előfordul azonban ugy a sirásnál, mint a nevetésnél, hogy más által idéztetik elő azonban szintén a legtermészetesebb formában. T. i. a színházban, egy egy megható drámai jelenetnél, illetőleg egy vigjáték, vagy bohózat komikus apróságainál.

Ez volna tehát a természetes behatás, mely alatt természetének szabad folyást engedve az ember sirva fakadhat, vagy józüen feikaczag.

Valójában azonban nem így áll a dolog. A sirást vagy nevetést éppen úgy lehet hamisítani, mint pl. o. a bankjegyeket, csak hogy amaz még sokkal nagyobb bajok kuforrása lehet, mint a pénzhamisítás.

Vannak asszonyok kik tetszésük szerint bármikor és bárhol sirhatnak és oly forró könnyeket hullatnak, hogy a legnagyobb tévedésbe ejtik a (legtöbbsnyire) férjeket. Ez az abuzus valósággal modernizáltott a XX-ik századbeli szecsessziós házasság életben. Ez oly talentum, mely bizonyos tekintetben valósággal művészetnek mondható. Mivel a művészet tényleg ott kezdődik, a hol az utánzás természeté válik s az eredetitől meg nem különböztethető.

Hires művésznő volt a sirásban a szép ségéről híres Pompadour grófnő s még ré-

vünk jogait. S ha már az ország határain túl nem tudunk vele boldogulni, de nem mondunk le erről senki kedvéért ilthon. A külföldről ideözönlő sok gyárossal vigécz ez el mi mindig az ő nyelvükön beszélünk. Pedig nekik nagyobb szükségük van a magyarokra, mint nekünk reájok. Minden önykényesen eldobott magyar szó, amelyet udvariasságunkban vetünk el magunktól, egyszéppattanó szeme annak a láncnak mely nemzeti egységünket körülfojja. — Hogy a külföld nem szerez tudomást róluink, ilyen cselekedetek mellett az nagyon is érthető. Nagyon furcsa fogalmak lehetnek a náluink megforduló idegeknek fajunkról, ha nemzeti nyelvünknek még itthon sem tudunk de nem is iparkodunk érvényt szerezni.

Tanuljunk idegen nyelveket mert ez minden körülmények között nagy előny, de itthon beszéljünk mindenkor magyarul. Minden valamire való magyar család idegennyelvű nevelőnőt tart házában és a kis gyermekeknek eltiltják, hogy magyarul beszéljenek. Az „intelligens“ magyar mamák és papák igyekeznek kiirtani minden „barbár“ nemzeti érzést, mert a „modern műveltségnek“ egy csepp szüksége sincs a magyar nyelvre.

Ezekből a kis leánykákból és fiukból lesznek később azok az asszonyok és férfiak, kik csak szégyenkezve mernek magyarul beszélni mert ez a nyelv közönséges, nyers, durva, kocsisokhoz illő parasztokhoz.

Ha ily beteges szimptomák mellett aztán a hazánkban élő nemzetiség ellenünk törnek, mi csodálkozni valót találhatunk ezen? A ki nem tudja megvédeni a maga jogait, az nem érdemli meg, hogy joga legyen. Csak a biblia szelleme ad védelmet a gyengének; a durva, zord élet rohánása nem.

gebben XIII Lajos udvarában a feltűnő szépségű Saint Clairessien maquisse.

A márkinő éppen a királynál volt audiencián; Szökevény meghalt előttem ugyis, az nem katona. Lőjjetek agyon. Ez a kegyelem! — márkinő fölnevet a királyra s lassan pergettette könnyeit, melyek szépen folytak végig, mintegy fényes átlátszó ezüst fátyolba takarva a bájos arcot. Kegyelem Sire!

Mennyit ér egy ily nyomorult ember élete? Kérdezte a király a főhadsegédet. Ha százezreket érne, akkor is meg lenne fizetve. A labelle Marquise egy könny gyöngye milliókat ér. Megvan a váltságdíj fizetve.

A halálra ítélt még az nap Lieutenant Premier-nek neveztetett ki. Később mint Lieutenant Colonel el is vette élete megmentőjét, hogy egy bizalmas téte a téte-nél egy magasrangú udvari személyiséggel rajtakapva törével átszurhassa. Meg is kapta érte a már előbb ráért büntetést, melyet most meghalt neje nem sirhatott el fejéről.

II. József császár udvarában nem kevésbé híres volt könnyei révén, a festői szépségű Bertoletti grófnő. Született olasz nő, férje a császári udvarhoz beosztott olasz méltóság volt.

Szépek hangzatosak az erkölcs predikációi, de nyers élet kikaczagja ezt. Itt a földön csak az erősek és bátrak élhetnek. Mi nem gyengék vagyunk, de bűnösök és így méltán megérdemeljük a sors korbács ütéseit. Tunyaságuk, bűnük a leleselkedő nemzetiségek kezébe szorította a sors ostorát s hogy most végig vágnak vele rajtunk, megérdemeltük.

Pozsonyban egy hazafisággal üzérkedő színház-direktor csupa anyagi érdekből, silány pénzsóvárgásból a germánok leghatalmasabb szószólójává vedlik át. A pozsonyi színház deszkáiról számúzik a magyar szót, otromba módon rugják oldalba a krakszluhuberek, hogy szélesebb talajt vájthasson magának ott az ékes német nyelv, hogy kényelmesebb csatornát biztosíthassanak annak a szellemnek, a melynek üstjét Bécsben fűtik.

Egy veszedelmes, új érának lendületes himnódója ez. Csak várjunk, megadják erre a visszhangot hamarosan a többi nemzetiségek is. Az új Magyarország ébredésének első kiáltása Pozsonyból hangzott szét a hármas hegy és a négy folyó határain belül, de itt kezdik megásni sirját is nemzeti politikánknak.

Itt a végső pillanat, hogy felelősséjünk, hogy tunyaságunk bűnétől megtisztítsuk lelkünket, hogy életre keitsük emagunkban fajunk minden erejét, nemességét, bátorságát, a mely most mélyen elrejtve szunyad a magyar szívek zugaiban. Legelőször is emagunkkal szemben védelmezük meg édes hazánk nyelvének jogait, aztán már bátran, büszkén, felszántan fordulhatunk az ágaskodó ellenség felé. Erőnk, a hazafiság ételtől, csodás ereje győzni fog. De tennünk, cselekednünk kell, meg kell mutatnunk, hogy élünk, hogy vagyunk, hogy megvédjük nemzetünk drága jogait, mert aki nem tudja megvédeni a maga jogát, az nem is érdemli meg, hogy joga legyen.

Mérvadó volt ugy a divat tekintetében, mint a nagyuri társaságokban, hol érette rajongókkal mindig körül volt véve. — Befolyásának és sok tekintetbeni hatalmának élvezetét azonban II. József császárnak a grófnővel szembeni különös antypáthiájé nagyban elkeseríté, míg végre könnyei és egy véletlen révén ezt az antypáthiát a legnagyobb synpathiá vá tudta átváltoztatni.

Ez időtájban nyitotta meg ugyanis a császár a császári ligeteket (Práter) a nép számára; a kapuk tőle helyeztetvén a táblát «Az embereknek ajánlva tisztelőjüktől.»

Midőn a nép számára a kapuk megnyitáltak, maga a császár is jelen volt kíséretével. Ezek között volt a grófnő is. A sűrű tömegekben hőmpolygó ember áradatban a császár egy félkezű öreg invalidust pillantott meg, ki bal kezénél szőke fűrű kis unokáját vezette, hátrább követve családjától.

A császár szokott jóságos és leereszkedő modorával szóba állott vele, kérdezvén tőle egyet-mást. Ez volt a kellő pillanat a grófnőnek, Odament a rokkant katonához és minden szó nélkül átnyújtja neki aranyakkal telt erszényét, miközben szeméből világító gyöngyökként pergett alá könnyei.

A császár ránézett és meg volt bűvölve. Ettől az időtől kezdve a grófnő II. Józsefben egyik legmelegebb pártfogóját tudta. És amennyire csak a lángelménél és önnálló choraktérnél csak lehetséges volt bizonyos befolyással birt a császárra,

A színpadon híres művésznők voltak a

A vasutasok memoranduma.

Debreczen, jul. 27.

Ahol adatok és számok beszélni tudnak és akarnak, ott nekik engedjék át a szót. Ott vonuljanak félre az állítások és a kívánságok a panaszok és óhajítások és szólaljanak meg az adatok a maguk kézzelfoghatóságával.

A vasuti tisztviselők jól tették, hogy arról a nagy általánosságról, amelyben a kívánságaik eddig mozogtak letérnek a konkrét előterjesztések terére. Hogy az óhajításait már nemcsak hangoztatják, hanem a jogos és természetes voltukat kimutadják. A nagy általánosságban elhangzott panasz csak hangulatot kelthetett míg a konkrét előterjesztésnek meggyőződést kell tennie: a nagy közönségben és az illetékes körökben.

A hangulat legalább a közvéleményé, máris melléjük szegődött, álljon most melléjük a bizonyításon alapuló meggyőződés is.

Midenképpen helyesnek tartjuk, hogy a vasutasok részletes memorandumban fejtik ki nemcsak a kívánságaikat hanem a helyzetük tarthatatlanságát is.

Az a memorandum felelet lesz a pénzügyminiszternek arra a kívánságra, hogy a hivatalnokok kollegiális bizalommal forduljanak a kormányzathoz. Ime itt lesz a bizalom irásában és adatban.

A kollegiális bizalom amely meghalgtást megértést megszívelést kér felső helyen. A pénzügyminiszter kollegiális bizalommal azt mondotta a tisztviselőknek, hogy a helyzet egyelőre nem javítható meg a vasutasok pedig kollegiális bizalommal kimutadják a kormányának, hogy a helyzetet nem javítják meg a magyar intelligencia javarésze katasztrófa elé kerül.

Nézzon körül a kormányzat és gondolkozók csak a legutóbbi idők komor jeleit. Szabad-e a magyar hivatalnoki kartól az kívánni, hogy munkáját pontosan és becsület-

sírásban Ristori az olasz tragika, a jelenlegiek közül az olasz tragika Duse Eleonora, a francia Sarah Bernhardt, a bécsi Lola Beth, nálunk pedig minden chauvinismus nélkül mondva utólérhetően tragikának Jászay Mari asszony.

Emlékszem a Nemzeti színházban Jászay Mari «Electrájánál» alig maradt egy szem szárazon és legutóbb vigszínházi szereplésekor «Phedrá»-ban vagy Giovanni Verga híres népdramájában a «La Lippa» (a farkas) czimszerepében produkált zokogásával a legnagyobb hatást tudta elérni.

A férfiak közül ugyszólván a legelsőnek nevezhető a legnagyobb élő drámai művész Ermete Novelli a híres tragikus. Még nagyon is emlékeztünkben van legutóbbi budapesti szereplése «Stylok» szerepében a «Velenczei kalmárban.» E szerepben hangos zokogásával, mely valósággal síró görcsre fokozódott, úgy elragagadta a közönséget, hogy nyit színen perczekig tapsolták.

Bebizonyította azonban Novelli hogy a nevetést nem kevésbé érti, mint a sírást. Shakespeare a «Makrancos hölgy» vigjátékában a legközönségesebb jelenetknél valóságos orkászzerű kacaj hangzott fel, mikor Novelli nevetni kezdett. Méltó kollegája e tekintetben híres szalonkomikusunk Hegedüs Gyula, akit a budapesti publicans annyira megszeretett, hogy csak szája szétét kell félrehuznia, ha egy általános nevetést akar provokálni.

Egy orosz nevető művész az udvar parkettjén aratta babérait.

tel teljesi
szégyenle
telezökköl
hökik?

Es
örizni, az
biztoságát
gondolatt
beteg gye
ségeknak
Az állam
nem igye
hogy min

Az a
leteinek i
mindenna
esületesel
trálnak u
ség is ura
okoskodá

A hi
tott börtö
munkát m
kísértés.

Heg
niszter a
a munkás
lent azok
tet sorvas

Leh
nézze a
hogy ő is
szerzője
lojális ké

Es
a vasutas
kal tartot
elnöke n

Hát
Hivatalos
nyomorult
tét, lelké
vasutasok
csak szak

Pál
olykor él
kétségbe
reszkedte
mithatatl
ták, hogy
komolyak
a czár va
mindig si

Ekk
kozott E
ki a czár
vetni. El
elé, azut
ki örült
hozzá: N
kipattant
módon p
magával

Ezer
czár zelm
Hire
Francia
az ameri

A le
ban a pá
keresztül
csiklanc
lönösen
pontján
vész volt
rikust, a
megtudta
kasztani.

tel teljesítse, amikor azt a hivatalnokai kart a szegénytelen fizetések az eladósodásba a hitelvezetőkkel való gyötrelmes küzdelemben élnek?

És ott látjuk a vasutat az állam millióit érzni, az állam üzletét kezelni a forgalom biztonságát megóvni amikor a feje fölött a gondolat, hogy odahaza sincs kenyér, a beteg gyermeknek nincs orvossága az egész négynek nem adhat ruhát élelmet oktatást. Az állam erkölcsi vétséget követ el, amikor nem igyekszik tisztviselőit megóvni attól, hogy mindennap önmagukat leküzdjék.

Az állam ne bizza a maga ügyének, üzleteinek intézését kezelését azokra, akiknek mindennap hőskönnel kell lenniük, hogy becsületesek maradjanak. Így nem adminisztrálnak sehol ahol a körültekintés a bölcsesség is uralkodik és nemcsak a bürokrata gépköszömbösödés.

A hivatal ne legyen gondolat súlyosbíttott börtön hanem munkahely amelyben a munkát nem zavarja se a nyomorúság se a kisértés.

Hegedüs Sándor, a kereskedelmi miniszter a munka embere és büszke is rá hogy a munkásság vitte a magasságra. Ott járt lent azokban a körökben, ahol a gond az életet sorvasztja.

Lehetetlen, hogy meleg szimpatiaal ne nézze a vasutasok mozgalmát. Lehetetlen hogy ő is az a főnök legyen aki a sztrájk-szerű mozgalmat lát a megélhetésért való lojalis kérésében.

És érzésben és gondolkozásában mindig a vasutasokkal, a kollégákkal, munkatársaikkal tartott Ludvig Gyula az Államvasutak elnöke minden vasutas büszkesége.

Hát ő aki itt a centrumban is de a hivatalos utjain is nap-nap után látja azt a nyomorúságot amely a vasutasnak házat élelmet, lelkét sötétbe borítja: ne állana-e a vasutasok mellette akik nem kérnek egyebet csak szabadulást a retteneies gondok közül,

Pál császár a szeszélyessé despotá szeretett olykor élcelődni. Ilyenkor az udvaroncok kétségbe voltak esve, mivel mindnyájan reszkettek a szerencsétlen despotá kiszámíthatatlan szeszélyeitől. Így soh' sem tudták, hogy nevéssenek-e, vagy maradjanak-e komolyak a császár élcelődéseinek. Ha tehát a császár valami tréfásat talált mondani, úgy mindig siri csend követte szavait.

Ekkor egy napon egy vakmerő mutatkozott. Egy Wasztsikoff nevű moszkvai főúr, aki a császár élcelődéséi mindig józueen tudott nevetni. Először a zsebkendőjét tartotta szája elé, azután a fal felé fordult s mikor a császár kiérelt az eredményességén oda fordult hozzá: Nos Wasztsikoff, hát magát mi lelte? Kipattant belőle a kacagás s oly eredeti módon produkálta ezt, hogy a többieket is magával ragadta.

Ezentul hivatalává vált, mindenkor a császár »elmésségein« nevetni.

Híres művész volt a nevetésben még a franczia Auppentin, az angol Thangfield és az amerikai Johnson.

A legnagyobb nevető-síróművész azonban a párisi Lagrange volt. Egy félszázadon keresztül töltött be egy »chatouilleur« vagy »csiklandozó« hivatalát a színházakban, különösen a premiéreknél. Működésének tétőpontján versenytárs nélkül álló teljes művész volt. Bárki, a legnagyobb hypochondriakust, a legmegrögzöttebb moralizátort is megtudta nevetetni, vagy könnyekre fakasztani. Oly jelenetnél, mely csak félig volt

amelyek a szűkkeblű a rövid látófa fiskális szempontoktól megmerevedett államkergette őket? A miniszter és az elnök az ellenségeik nem lehetnek, bárcsak a barátaik lehetnének!

Az a memorandum, mire előkészítik, előbb még kimegy a vonalra, hogy hozzá szólhasson minden vasutas. Szóljon majd hozzá bölcs mérsékléssel. Azzal a tiszteletre méltó komolysággal amelyet mozgalmunkban eddig tanusítottak.

A bajok szenvedést és szenvedélyt szülnék a szenvedély pedig tulzásra bírja az embert. Ne nyilvánuljon abban a memorandumban semmi tulzás. Az érett megfontolásnak, a cseljárt tudó akarataknak dokumentuma legyen.

Akik keveslik tartalmát gondoljanak azokra, akik sokalják. A vérmesek gondoljanak az óvatosakra és törekedjenek velük együtt a közéletet megtámasztani. A vérmesek és az aggodalmasak egy táborba gyűljenek. Olyanba, amelyben minden eifér, csak éppen a gyanu nem.

Mert a gyanu az egység halálos betegsége. A gyanu a pártoskodás melegágya. Tudják meg a vasutasok, hogy a közvélemény csak addig van velük amíg kívánságaikról azt tudja, hogy valamennyiök kívánsága.

Pártok akarózsása mellé nem szegődik a közvélemény e az egész vasuti tisztikarnak megélhetéséért való mozgalmá mellé szertettel csatlakozik.

A mozgolomhoz való csatlakozáshoz nem kell senki részéről sem bátorság hiszen jogos kéréseknek lojalis érvényesítéséről van szó. Ahol pedig tölösleges a bátorság ott értetlen a gyávaság. A mai kormányzat idejében a gyávaság ott ahol jogért való küzdelem folyik abszurdum. Lukács László pénzügyminiszter kollegiális bizalmat kér a tisztviselőktől.

Még ő is, akinek beszédébe a régi idők

megható hallani lehetett sóhajtását, majd orrfuvását.

Mondják, hogy »orrfuvása« valósággal elragadó volt. Ekkor a hangtalan csend közepette zokogni kezdett halkán utóbb valóságos síró görcsre fejlődve. A nők zsebkendőjüket kezdték húzogatni. Egy szem sem maradt szárazon s mikor Lagrange tapsolni kezdett, oly tapsvihar keletkezett, amilyent szerző s igazgató soha sem tudott volna létre hozni. Vigjátékokban először elnyomott nevetése hallatszott, többet eredményezvén mint egy hangos provokáló kacagás. Ezt egy élesebb vihogás követte ami tényleg csiklandozólag hatott hallgató idegeire. Egy kettő nevetni kezdett. Erre már merészebb lett Lagrange, trillázott mint egy pacsiirta, turbékolt mint egy galamb, végül kitért belőle az igazi kacagás. Ekkor a sikere el volt dőlve s orkányszerű tapsvihar keletkezett, anélkül, hogy Lagrange nagyon megöröltette volna magát.

Legnagyobb hatását azonban az Amphigouri színházban érte el. Fogadott ugyanis, hogy szomorujátékban megkacagatja a közönséget. És tényleg sikerült is neki a publikumot annyira nevetésre ingerelnie, hogy a legszomorubb jelenetnél viharszerű kacagás remegtette meg az egész házat. Lagrange megnyerte a fogadást, természetesen a szerző és igazgató rovására, kik azután e »művészi működéséért« az ajtót mutatták neki.

ből beletévedt a »sztrájk-szerű mozgalom« kifejezés. Még ő is a bizalmat tartja a tisztviselő kötelességének, micsoda botor dolog tehát vágyának lenni amikor a vasutasnak bátorinak sem kell lennie, hogy a kérelmét elmondhassa.

Vidéki bünkrónika.

Két eset.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen. jul. 27.

A kisebb vidékek szokták leginkább megtölteni a bünkrónikák lapjait. Ime közülök a legújabb két eset:

Agyonvert zsebmetsző.

Még a múlt vasárnap történt, hogy Batta Antal a parajdi vásáron annyira összeverték, hogy a leggondosabb orvosi kezelés daczára is másnap meghalt. Batta Antal — mint nekünk írják — Bögzdről rándult be Parajdára, hogy az országos vásáron — mint aféle vásári tolvaj, a ki a lopást üzletszerűleg gyakorolja — valami üzletet csináljon. Először is a mesterembereket vette sorra, a kik a vásáron árulták készítményeiket. Az összelopott holmikat a vásár területén kívül kocsijára hordta, a hol a felesége várakozott reá.

Ezután Batta kiment a marha-vásárra, hogy ott is szerencsét próbáljon. Csakhamar kiszemelt magának egy sükkői embert, a ki 900 koronát vágott zsebre ökrökért. Ezt a pénzt akarta megkeríteni a tolvaj. Addig forgolódzott Máté István sükkői lakos közelében, míg egy alkalmas pillanatban kirántotta zsebéből a nagy bugyellárist és ezzel el akart illani.

Csak hogy egy szemfüles vásáros észrevette a dolgot, zajt csapott, a tolvajt közre kapták s a ki csak hozzá férhetett, ütött rajta egyet.

Batta a sok ütéstől eszméletét vesztesen nem is tért többé magához, hanem másnap bele halt sebeibe.

A csendőrség most azt keresi, hogy ki volt a gyilkos, de eddig még tanu sem akadt.

65,000 koronás lopás.

Vakmerő betörés történt tegnapelőtt éjjel az Ó-hegy közelében levő Duvótelepen, hol a Mangold és társa czégnak nagy börgyára és fűrészmalma van. A két gyár pénztárát az igazgató felügyelete alatt egy pénztárnok kezeli. Tegnapelőtt az igazgatóság részére 60,000 korona érkezett, melyt a Wertheim szekrényben helyeztek el.

Este a tisztviselők távozása után a hivataloszolga kitakarította az irodákat s azután az ajtókat bezárta és a kulcsokat fölvitte az igazgató lakásába. Tegnap reggel, a mikor Maszronyi István hivataloszolga az irodában megjelent az iroda ajtót és a pénztár szobában levő Wertheim szekrényt nyitva találta.

Az esetről azonnal jelentést tett Bergmann igazgatónak, a ki rögtön az irodába sietett, hol megállapították, hogy álkulcsos betörő járt az irodában, a ki a Wertheim szekrényből 65,000 koronát vitt el. A gyanu egy lakatoslegényre irányult, a ki a napokban két izben is megfordult az irodában, a hol alkalmazást kért. Ezt az embert keresi most a csendőrség mindenfelé.

Vakulj magyar!

— Válasz Leo úrnak. —

Debreczen, júli 27.

Tegnapi ujságunkban megemlékeztünk arról az erkölcsrontó s módfelett izléstelen dologról, melylyel Leo ur, cirkuszigazgató a közönség érdeklődését igyekezik felkelteni cirkusza iránt.

Megemlítettük, hogy milyen ékes látványban gyönyörködhetnek a cirkuszlátogatók, midőn az erőművész nő birokra megy egy férfival s ott hempergetik egymást a földön.

Azt sem hallgattuk el, miről Podránszky Vincze magyar birkózó értesített bennünket, hogy Leo ur pénzért akarta megvásárolni, hogy vágassa magát földhöz az erőművész-nővel.

Leo ur az U. D. F. U. mai számában — egy valaki által megíratott replikában válaszolt felszólalásunkra, ha ugyan válasznak lehet nevezni egy olyan írást, mely a vádat figyelmen kívül hagyja s köpköd össze-vissza mint macska a forró kása körül.

Leo urnak annyit mondunk, hogy Kutasival, mini nyomdatulajdonossal való összekülönbözéséhez semmi közünk. Az ilyen személyes ügyet intézzék el együtt. Azt a felszólalást nem Kutasi írta, hanem a szerkesztőség egyik tagja, aki megbotránkozott a Leo ur gseftelésén s a közerkölcsiség szempontjából elítélendőnek tartja, hogy egy nő férfivel birkozzék a porondon.

Erre Leo ur nem felelt, sőt nagy bölcsességgel azt is mélyen elhallgatta, hogy mi igaz van Podránszky állításában. Ennélfogva most mi kérdezzük Leo urat:

1. Igaz-e, hogy ön Podránszky Vinczét pénzigérettel akarta lekenyerezni, hogy az erőművész nő által legyőzesse magát és ha igaz, nem tartja-e az ilyen eljárást a közönség megtévesztésére szánt igyekezetnek?

2. Helyesnek tartja-e t. Leo ur, hogy erőművész nője szűk trikóban álljon ki a porondra egy férfival birkózni, sértvén ezzel a szemérmét és közerkölcsiséget?

Míg e két kérdésre határozott feleletet nem ad, Leo urral nem állunk szóba, hanem felhívjuk az ő szemérmesért, illetlen birkóztatására a főkapitányt helyettesítő Végh Gyula tb. főkapitány figyelmét s a közmorál érdekében felkérjük, hogy e birkózást azonnal szüntesse be és hozza tudomására Leo úrnak, hogy a magyar ember meg tudja tisztelni a nőiséget, ha mindjárt erőművész-nővel van is dolga.

Az az állítása Leo urnak, hogy mi társulatáról rosszat írtunk, nem áll. Abban a cikkben szó sincs téve társulata tagjairól. Szívesen elismerjük, hogy társulatát igyekezett új tagokkal szaporítani, hiszen nemrég szerződötetett Fekete Edétől két táncost.

És ezekután jegyezze meg Leo ur, hogy a mi tollunkat ellenszenv nem vezérli ő ellenében. A női birkózásnak nem vagyunk barátai s azt sem tudjuk helyeselni, ha Leo ur pénzért fogad birkózókat a közönség megtévesztésére, mert ez, uram, a legenyhébb kifejezéssel élve sem egyéb a közönség ámitásánál.

Ne irkáltasson Leo ur, hanem feleljen Podránszkyknak ellene tett vádjára s ha neki igaz, mi is szívesen beismerjük téve-

désünket; addig azonban azt mondjuk Leo urnak, hogy maradjon csak a lóidomítás mellett s a saját feketéségét ne akarja mások befeketésével fehéríteni.

Végh Gyula tb. főkapitánynak a női birkózást eltöltő intézkedését pedig elvárjuk.

N A P I H I R E K.

Pénzért mindent!

Debreczen, jul. 27.

A tejjel-mézzel folyó kanaánban felette nagy értéke van az aprópénznek. Pénzért mindent megvásárolhatunk, — mint ezt a legutóbbi napok botrányai bizonyítják. Azé az igazság, azé az ország, aki pénzzel győzi, mint Szelle uram; vagy mint sok más »köz-tiszteletnek és közbecsülésnek örvendő« polgártársunk. Még ezt a köztiszteletet és közbecsülést is pénzen vásárolják és miért is ne tegyék, ha tehetik!? Nem is ő bennök a hiba, hanem azokban, akik pénzért mindent áruba bocsátanak!

A Kormos—Szelle ügy piszkos hullámai le sem csendesültek még és ime egy másik ilyen ügy is foglalkoztat már bennünket.

Szeszler Dávid komáromi polgári iskolai igazgató ügye ez. A derék tanférfiu fegyelmi ügyét tárgyalta tegnap a fegyelmi bizottság. A vád, melylyel illetik, nem kevesebb, mint, hogy pénzért vizsga nélkül bizonyítványokat adott ki. Amilyen épen tetszett. A csupa jeles valamivel drágább, aki elégséges osztályzattal beéri — kevesebbet fizet!

Épületes história, ugyebár? De ez még nem minden. A fegyelmi vád szerint a derék tanférfiu még többet is tett. Egyszerűen meg hamisította a bizonyítványokon három tanár nevét.

De azért tanított is. Hogy mit, azt még elgondolni is rettenes. Lehet, hogy ilyesmit:

— Fiam, minden mindegy. Csak a pénz a fő, csak az boldogít, csak azt hajszoljátok, azért áldozzatok fel mindent. Igen, igen; pénzért mindent

— **Istentisztelet.** Helynap vasárnap az ev. ref templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet Nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, kistemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, újtemplomban Kovács Zsigmond s, lelkész ispotálytemplomban Biró János s. lelkész.

Az ág. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Smid István segédlelkész tart istentiszteletet.

— **Jóváhagyott határozat.** A városi közgyűlésnek ama határozatát, amelylyel a Komáromy ház renoválását és a bűnügyi osztály mellett lévő épületnek a rendőrség céljaira szükséges átalakítását kimondották a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A hajdúmegyei gazdasági egyesület** 1902 év őszén vásárral egybekötött mezey, kerti-és pincze gazdasági kiállítást rendez Hajdú-Szoboszlón. A kiállításon gyümölcsöket és természetben levő szőlőtökéket is ki fognak állítani.

— **Értesítés.** A sárkuti tanyánál levő katonai harcszerű lőtérén július hó 27. 29. és 31. én továbbá augusztus hó 2. és 3. án

a helybeli katonai csapatok által harcszerű czéllövészet tartetik. A czéllövészet a fentebb jelzett napokon reggel 7 órakor kezdődik. Minthogy a czéllövészet megközelítése életveszélyes, az érdekelt közönség az övintézkedések megtételére a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya által ez uton is felhivatik.

— **Hivatalos órák:** A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesületében gról Dégenfeld tér 2. szám az emeleten augusztus hónapban mindenkor d. u. 5—6 óráig 2. án Kubay Alajos 3. án napi biztos Márk Endre 5. én napi biztos Materny Lajos 12. én napi biztos Mikolczy Jenő 19. én napi biztos Oláh Imre 26. án napi biztos Papp Lajos Ez alkalmakkor mindennemű egyesületi ügyek elintézhetőek s tagsági jelentkezések elfogadhatnak.

— **Szárasság Hortobágyon.** A tartós nyári szárasság miatt a hortobágyi pusztán elszáradtak a legelők és sok helyen a gulyák és ménesek számára nincs elég ivóvíz. A gulyák és ménesek nagy részét szét kellett venni és most a jószágállomány legnagyobb része jászolon nyaral, amiből a gazdákra nagy kár háramlik.

— **Dankó Pista hangversenye.** Tegnapi ujságunkban hírt adtuk már, hogy Dankó Pista körutjából visszatérőleg — többek öhajlására — még két estén fogja gyönyörködtetni Debreczen közönségét nagy tehetségre valló nótáival. Most már egész bizonyossá irhatjuk, hogy a daltársulat az Arany-Bika szálló udvarkertjében tartja meg előadását kedden és szerdán este. Reméljük, hogy nagy Debreczen város műpártoló közönsége zsutolásig megtölti az udvarkertet s így rója le tiszteletét a nótakirály előtt.

— **Jószívek figyelmébe.** Intelligens család, mely ön hibáján kívül nyomorba jutott, ez uton fordul a jószívű közönség támogatásához. Adományokat elfogad és nyilvános nyugtázás mellett kézbesít lapunk szerkesztésébe.

— **Komjáthy Szegeden.** Komjáthy János a debreczeni színház igazgatója beadta pályázatát a szegedi színházra, melyre már eddig is szép számban jelentkeztek pályázók. Komjáthy ügye érdekében el is utazott Szegedre, hogy személyesen szerezzon információt.

— **Az »Egyetértés.«** szünidei önképző kör holnap délután 4 órakor tartja meg a vámos-pércsi leányiskola termében »Petőfi« ünnepélyét. Nagyon dícséretes dolog, hogy a debreczeni deákság ilyen kedves és magasztos ünnepélylyel ajándékozza meg Vámos-Pércs lakosságát. Debreczenből is sokan szándékoznak kimenni, hogy egyrészt Petőfi nek tisztelettel adózzanak, másrészt hogy e szép ünnepélyt fényesebbé tegyék. Az indulás holnap reggel az indóházról történik vonattal. Délelőtt a vendégek templomba mennek, megnézik a helységet. Délután 4 órakor kezdődik az ünnepély. Este 8 órakor indul vonattal haza lehet jönni.

— **A mit az erdő mesél.** Géczy István ez idő szerint leghivatottabb népszínmű írónkinek darabjait örömmel szemléljük, mert mindenikből kitűnik a zseniáltság, az alkotói erő. Mint már többször emlitettük, Géczy a szünidőt városunkban tölti, hogy újabb népszínművéhez adatokat gyűjtsön. Itt tartózkodása alatt részánta magát arra is, hogy egy érdekesmükedvelő előadást rendezzen mikor is a városunkban még nem adott A mit az

erdő mesél című újnepszínművet mutatja be. A nagyszabású műkedvelő előadás augusztus 4-én lesz megtartva s erre a jegyek már kibocsátottak. A közönség figyelmét előzetesen is felhívjuk ez érdekes előadásra, annyival is inkább, mert Géczy maga is fellép darabjában s egyúttal a rendezést is ő teljesíti.

— **Anóta vége** Vigan iddogálta a részegítő egyik hatvanutcai pálinkás-helyen Bundás János tanyai gazda. Mikor aztán jól beszédgetett a kedv-élesztő nedűből, kedve paripái elragadták józanese szekerét s irtó-zatos dalolásba kezdett és hogy a virtust is kimutassa, botjával kezdett hadonázni a nótához. A nagy nótázás vége az lett, hogy botjával leütötte a kocsmáros nagy üvegjét, mely tele volt töltve finom szilvóriummal. A nóta torkán is akadt Bundásnak és a megkárosított kocsmáros részére öt pengőt kellett kiizadnia. Még szerencse, hogy volt annyi pénz nála, mert nem igen látta volna meg ma a tanyát.

— **Főberugta a ló.** Pozsonyi János és még 3 utcai szeméthordó a Péterfia utcai temető előtt elterülő gyepes téren legeltették lovaikat és ugyanott játszott Bruckner Gyula — egy 6 éves kis öcscsével. A csendesen legelésző lovakat egy csapat rakoncátlan utczagyerek megvadította és egyik ló a gyanutlanul játszó Bruckner Gyulát szájon rugta. A szegény gyerekek a fogai kitörték az egész szája köröskörül szét szakadt és az arca összetört. Dr. Balkányi orvos rendeletére beszállították a kózkórházba hol mos a halállal vívódik. A szerencsétlenül járt kis fiut anyja zokogva panaszkodott a rendőrségnél ahol Végh Gyula h. rendőrkapitány rögtön megindította a vizsgálatot, hogy kinek a hibájából történt a szerencsétlen eset.

— **Veszedelmes tolvaj.** Hegedűs Ferencz kősülységi gazdaember a mult hét egyik szép reggelén arra ébredt, hogy 28 anyabirkájának és 13 bárányának egyszerűen lába kelt. A megkárosított gazda a bűnügyi osztályhoz ment panaszra, a honnan Tóth János és Nagy Lajos lovasrendőrök mentek ki a nyomozás megejtése végett. A két ügyes rendőr hamarosan kiderítette, hogy a lopást Szalai József juhász követte el, a ki a lopott állatokat Grósz Dávid kereskedőnek adta el. A nyomozás azt is kiderítette, hogy Szalai régóta lopkodja gazdáját s nemcsak juhokat, de lovakat, talyigát s más egyéb dolgokat is elsajátította tőle. A veszedelmes tolvajt a rendőrök behozták Debreczenbe a bűnügyi osztályhoz, a honnan a királyi ügyészséghez fogják kísélni.

— **Kényelmetlen fekvő hely.** Kényelmetlen fekvő helyet választott tegnap délután egy berugott atyafi. A pálinkából jól beszédgetett és mikor már pénze nem volt haza akart menni. A járás nagyon nehezére eshetett, mert mikor a kollégiumot elérte a lába, megtagadta a szolgálatot. Az ember végig feküdt az emlékkert mellett és édes álomba szenderült, úgy hogy a kocsi és a kis vonat zörgése sem tudta felkölteni mély álmából. Mikor aztán felkelt, nagy dalolással indult haza végig a Csapó-utczán. A rendőr meg sem látta a jámbor aivót.

— **Harcias kofa.** Hangos jelenetet rendezett ma délelőtt a piacon egy gyümölcs áruló asszony. Jókora reggel kiment árulni, de a vásár nem igen kedvezett. Ezért aztán mérges volt. És a mikor egy asszony jött hozzá és a miért olcsóbban kérte, mint a hogy ő mondta, e fölött annyira dühbe jött,

hogy az asszonyt elmondta mindennek csak jónak nem, sőt még arra is kész lett volna, hogy neki megy az asszonynak. Ez azonban belátta, hogy nincs kivel beszélni, megfordult és ott hagyta a kofát, ki még azután is jó ideig lármázott, a járó kelők nagy öröme, kik a veszekedésnek tanúi voltak.

— **Tűz a József kir. herczeg utcában.** Tegnap éjjel 12 óra után, eddig ki nem derített okból tűz támadt Nagy András keztyüs, József kir. herczeg utcai házában. A hátsó udvarban gyuladt ki egy melléképület, a mely teljesen leégett. Buza, árpa és élelmszer égett oda az épületbe, a mely nem volt biztosítva.

— **A király és a pap.** A király csehországi látogatásának egy mulatságos epizódját mondja el egy müncheni ujság. Az uralkodó Karlstein városába hajtatott; utközben fogadta a községek hódolatát. A felség megszólított egy öreg papot.

— Ugyebár, lelkész ur, ön már nagyon öreg?

— Hetven esszendős vagyok, felség.

— Ez szép. És már régen van itt?

— Bizony már harmadfél órája várok, ami ebben a melegben nem könnyű dolog!

A király nevetett a pap félreértésén és tovább hajtatott a kíséretével.

— **Feyyházra ítél jár ísbiró.** Lészay Andor segesvári járásbíró hivatalában váratlan vizsgálatot tartott az erzsébetvárosi törvényszék elnöke. A vizsgálat befejeztével felfüggesztették Lészay bíró, mert kiderült, hogy az adóhivatalból 3426 forint hivatalos pénzt vett fel és saját céljaira elköltötte. A vizsgálat befejeztével törvény elé állították s a törvényszék három évi feyházra és ötévi hivatalvesztésre ítélte. A marosvásárhelyi kir. tábla három és fél évi feyházra emelte fel Lészay büntetését, aki a táblai ítéletet semmisségi panasszal támadta. A Kuria ma foglalkozott a semmisségi panasszal és elutasította.

— **Aggódo atyafi a postán.** Egy jóképű vidéki atyafi járt ma itt a városban a mikor elvégezte már a dolgot, eszébe jutott, hogy kellene egy kis pénzmagot küldeni az Estók fiának, aki a király kenyerét eszi Budapestben, de meg az Erzsébet leányzó is panaszkedott, hogy nincs egy fejrevaló kendője. Elmegy tehát a postára.

— Csés jó napot kívánok.

Jó napot bátya — mond a postatiszt. Mi jót akar venni?

— Hoztam volna — ugymond az öreg. Egy kis költségöt küldenék.

— Jól van öreg. Adja ide.

Átv teszi a postatiszt a két útalványra külön felirt 5 — 5 koronát, belajstromozza az összeget, azután egy fiókba teszi s annak rendje-módja szerint kiállítja a receptiseket át is adja az öregnek mind a kettőt. Egyszer azonban azt veszi észre, hogy az öreg nem tágit. Rászól tehát:

— Mit kíván még öreg bácsi? Akar még valamit feladni?

— Nem én instálom.

— Hát mit néz itt?

— Azt instálom, hogy össze ne tessék azt a pénzt tévesztetni, mert nem egy helyre méné ám . . .

— **Eltörték műfogai?** Küldje be czímemre a fogsort postafordultával teljesen javítva 6 koronáért visszakppja vagy pedig egész újonnan átdoldozva fogankint (saját eljárás). Ké-

rem megjelölni, vajjon javítás vagy átdoldozás kívántatik-e? Pitzle fogorvos, fogműterem és odontotechnikai labororium Budapest IV. Kossuth Lajos utca 10. Prospektus ingyen.

— **Pöstyön** európai hírű kénos iszap fürdőit a t. közönség különös figyelmébe ajánljuk. Szpecialitása: lokális iszap fürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb kóros esetekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Pöstyén fürdő javallva van: csusz kőszvény iszhias, csonttörések stb. esetéinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkezik új és legtekélyesebb fürdőberendezésekkel, van színház, 2 zenekar villamos világítás penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3 1/2 óra alatt. Prospektust és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatósága.

Az anyós szerelme.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, júl. 27.

Nem mindennapi eset történt e napokban a felvidéki fürdők egyikében, melyet rendszerint nők szoktak látogatni.

A kis Lucski fürdő az esemény színhelye, hová — mint nekünk írják — két héttel ezelőtt érkezett az Alföldről Bányász Lajos fiatal kereskedő feleségével és közepekoru, de nagyon is fiatalos kedélyű anyósával.

A fürdőre inkább a fiatal asszonynak volt szüksége, de elkísérte a feleségét a férje is, és hogy az asszonyka egyedül ne maradjon, magával vitte az anyósát is.

A férj nagyon jól érezte magát a felesége, de leginkább az anyósa társaságában s egy pár nappal tovább is maradt, mint ezt az üzleti dolgai megengedték volna.

A hét elején azután a férj kijelentette, hogy most már hazamegy. A vendéglősnél is elrendezett mindent s úgy volt, hogy kedden este utazik.

A fiatal asszonyka kedden reggel korán lement a fürdőbe. Mialatt ő gyanutlanul fürdött, a férj az anyóssal megszökött.

Gyalog mentek el Tepláig, csupán egy ember kísérette őket, a ki a málhájukat vitte. Mielőtt vonatra ültek egy levelet adtak át az őket kísérő embernek a fürdőbe, melyen maradt fiatal asszony részére.

Ebben a levélben az anya bocsánatot kért a lányától, hogy a férjét elcsábította, de, mint írja nála nélkül nem tud élni.

A megcsalt asszony a levél vétele után gyufaoldatot ivott, de a gyors orvosi segély megmentette.

A fürdővendégek között általános a részvét az elhagyott asszonyka iránt, a ki most nem tudja hova utazzon, férjéhez a nagy haza az anyjához.

Tőzsde.

— Budapesti Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza 1901. októberre . . . 8.09

Buza 1902. áprilire . . . 8.43

Rozs 1901. októberre . . . 6.76

Zab 1901. októberre . . . 6.32

Tengeri 1902. augusztusra . . . 5.29

Tengeri 1902. májusra . . . 5.12

Az irányza. lanyha.

A burok végküzdelle.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 27.

A délafrikai harctérről gyéribben érkezők a hírek. A szigorú tél, amely most Dél-Afrikában uralkodik, úgy látszik, csökkeni az ellenséges felek harci kedvét. Az angolok sem bánják, hogy kissé lélegzethez juthassanak a burok pedig bölcs számításokkal a hegyek közé vonulnak vissza, ahol bevehetetlen állásokat foglalnak el. A bur harcosoknak a hideg tél nem kedvező a hadviselésre. Az ő idejük a forró nyári időszakokkal következik be, amikor az angolokat nemcsak a burfegyverek, de a nekik szokatlan forróság is megtizedeli. Azért kisebb-nagyobb összeütközések angolok és burok közt mindig történnek. Legújabb távirataink is ilyen összeütközésekről adnak hírt, amelyeknél ismét az angolok huzták a rövidebbet.

De ha nem is lelkesednek az angolok a csatateren, annál harciasabb a szellem Londonban. Csodásan változó az a londoni közvélemény. Ha rossz hírek érkezik a csatateréről, minden áron békét akarnak, szidják Chamberlaint, Millnert, Robertset Kitchenert. Ha pedig a megrostált táviratokból azt olvassák ki, hogy az angolok ügye megint jól áll a harctéren: erősödnek, hogy nem szabad addig nyugodni, míg az utolsó bur harcosost ki nem irtották. Most a harcias hangulat az uralkodó Londonban. Az újságok fújják a harci kürtöt. S hogy az angolok dühét fokozzák, nem rettennek vissza a legszemzedett rágalmtól sem, amelyeket a burok ellen szórnak.

A blakfonteini ütközet óta már hetek multak el, de azért még mindig felhánytorgatják a burok állítólagos kegyetlenségeit, az angol sebesültekkel szemben. Szemtanuk már százszor megczáfolták ezeket a híreket, de jingó-sajtó nem vesz tudomást a czáfolatokról, hanem napról-napra, czifrábnál-czifrább meglepezésekké áll elő.

Az angol sajtónak néhány tisztességesebb képviselője azonban elismeri, hogy az állítólagos kegyetlenkedésekről szóló hírek valótlanságok. Így például a Standard leveleket közli, amelyeket angol katonák intéztek rokonaikhoz és amelyekben a burok hadviselésével szemben a legnagyobb tisztelettel nyilatkoznak. Jellemző például a következő katonalevél:

„... Egy golyó a csipőmbé furódott és én összerogytam. Néhány percczel utóbb egy fiatal bur jött oda, fölsegített s barátságosan megkérte, meg vagyok-e sebesülve. Azután egy védett helyre vitt, egy kőszikla mögé s vizet adott. Mikor a burok később visszavonultak, embereink a tábori kórházba szállították. De az angolok sürgős visszavonulásukban otthagyták a tábori kórházat, úgy hogy ismét a burok kezébe kerültünk, akik rendkívül barátságosan bántak velünk, sőt halottainkat, akiket csapatunk eltemetetlenül hagyott hátra, el is temették. Egy bur kórházi ordinánczunktól elkérte széles karimájú kalapját s öt shillinget adott nekí érte. Pedig ingyen is elvehette volna... Ezek az én tapasztalataim, amelyeket a vlakfonteini ütközet alatt és után szereztem.»

Ebből a levélből ugyan a legnagyobb rosszakarattal sem lehet kiolvasni, hogy a burok sebesült angol katonákat agyonlőnének. Ellenben ugyancsak a Standard egész sorát közli ama leveleknek, amelyekben angol katonák fennen dicsekednek, hogy mily erélyesen bántak el a nagy angol nemzetet «hítvány» ellenségeivel. Az egyik levélben az illető levélíró katoná eldicsekszik, hogy a burok fogságába esvén, hátulról agyonlőtt egy bur tisztet, aki gyanatlanul haladt előtte.

Egy másik katoná levélíró pedig elmondja, hogy egyszerűen hatalomra öltözik

a kezek közé jutott burokat. Egyszóval az angolok a hadijog legelemibb szabályait is lábról tapossák a burokkal szemben, s mégis ők panaszkodnak a burok kegyetlenkedései miatt.

CSARNOK.**Az uzorás leánya.**

— Regény két kötetben, —

I r t a : **Vitkay Zoltán.**

— Első kötet. —

36.

XVIII.

A rejtélyes büntett.

Koracs báró reárohant s torokon ragadta.

— Meghalsz, uzorás! — hörgé vérbenforgó szemekkel.

— Kegyelem! esengett a boldogtalan.

— Az ám, csak várjad!... Kegyelmez

tél te valakinek, szivtelen uzorása?... Tudod-e, ki vagyok én?... Annak fia, kit

tönkrejuttattál s halálba kergettél. Ismered Mandulait?

— Kegyelem! Odaadom mindenemet, csak életemet kíméljétek.

— Igen, hát ragaszkodol az élethez?

... Szeretnél még néhány áldozatot keríteni, ugy-e?... Nem lesz reá több alkal-

mad! Meghalsz, mert gyűlöllek végzetlenül, de mielőtt meghalnál, beszélnem kell még veled! Tudod-e, kihez adtad férjül leányodat?

— Oh, oh! — hörgé a boldogtalan bankár.

— Hedry grófnak nagy gavallér volt az apja s hozzád is benézegetett. Te azt hitted, hogy kölcsön miatt jó oly gyakran, pedig hát feleséged szép szemei csábították ide.

— Az nem igaz! — ugrott fel a bankár.

— Ném hü volt hozzám!

— Annaira, hogy az a leány, kit te Amanda néven sajátodnak tartottál, Hedry gróf leánya s így férjének édes testvére.

— Hallgass ördög!... Ólj meg, de ne kinozz ily beszéddel!

— Fáj, ugy-e?... Atyámnak is fájhott, midőn tönkretetted. Hogy a más világon szemére lobbanthassad feleségednek a hütlenségét, hát ime bebizonyítom előt-

ted, hogy valót mondtam. Ime ez irat! Olvasd el!

A bankár kezébevette az általunk már ismert levelet, melyet Célia raboltatott el s olvasni kezdé.

Arcza mindjobban elváltozott s végre kihullott kezéből a levél.

— Borzasztó! — kiáltott fel. Azután Koracsnak rohant.

Koracs törével tartotta vissza magától.

— Ördög!... Hol vetted e levelet?... — Ne kérdezd! Most már legalább nyugodtabban halsz meg.

— Nem, nem akarom!... Megyek le-

nyomért s visszahozom. Bocsáss!

Dulakodni kezdett a báróval.

— Ugyan ne tessék ott vele teketóri-

ázni! — hallatszott a komornok hangja, ki

az ajtó mellett állva, nézte a kifejlődött kü-

delmet.

E szó döntött. Koracs báró felemelte

törét a dühöngő bankárra s teljes erővel

döfte nyakszirten.

A dőfés átmetszette a nyakeret, mely-

ből vastag vérsugár szökelt ki.

Az uzorás földrezuhan s vergődve

vívta halálküzdelmét.

E borzasztó jelenet alatt a két czinkos

nyugodt lélekkel fogott az asztalfiókok ki-

ürítéséhez.

Találtak nagy csomagokban bankót

és értékpapirokat. Ezeket magukhoz vették.

(Folyt. köv.)

Első Nagy-Károlyi

Mosó- és Tisztító-Intézet

igen jó forgalommal és heti 40—50 forint kereset, igen szépen berendezve jó helyen örökség miatt azonnal

átadandó.

Czim a kiadóba.

Tarcsa gyógyfürdő

Vasvármegyében.

A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz, valamint vasláp-fürdők. Kellemes, hűvös égélj; a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások; villamvilágítás, két jó vendéglő, gyógyszerár, naponta kétszer zene; szép kirándulások. A női szervek bántalmái, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajait ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 26-tól szeptember 20-ig.

Az évad kezdetétől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosítással szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. Állandó főorvos dr. Rhorer Aladár t. m. főorvos. Tarcsa Károly forrás különösen mint óvszer járvány esetén ivóvízül ajánlható. Megrendelések olyan városokból, hol külön raktár nem létezik, a fürdőigazgatósághoz Tarcsára és Budapestén Édeskuty L. cs. és cs. kir. udvari szállítóhoz intézendők. Posta és táviratállomás helyben. Vasuti állomás Felső Eőr, a Szombathelyi Pénzfői vonalon, honnan a 30 percnyire (5.6 km.) fekvő fürdőbe a közlekedést kényelmesebb és társaskocsik (omnibusok) tartják fenn; egy négyülékes bérkocsi ára 4 korona 50 fill. társaskocsin egy hely 80 fillér. Jegyek válthatók a vasuti kalauznál Szombathely és Felső Eőr között.

Szivattyuk

minden neme házi és nyilvános czélokra, a mezőgazdaság, építkezés- és iparnál.

Csövek, tömlők, csapok stb. stb.

Szivattyu- és gépjáratási betéti társaság

W. GARVENS, WIEN,

Kapható technikai és gépjáratokban kutkésítőknél stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Mérlegek,

legújabb javított rendszerű tizedes, futó súlyú és híd-mérlegek fából és vasból kereskedelmi közlekedési gyári mezőgazdasági és ipari czélokra.

Embermérlegek mérlegek házihasználatra

I. Schwarzenbergstrasse 6.

I. Wallfischgasse 14.

166/1-2. laps
magból

MIÉRT

van annyi utánzat?

MERT

a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló zománcz

a törv. bej. „vaslovag“ védjeggyel a legjobb és le tartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Bejegyzett

Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománcz

Védjegy

„Vaslovag“

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fény nyel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulthatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hason hangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló zománczot,“ a törv. bejegyzett „Vaslovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára,

Kapható Debreczenben: Békés Emil, Csanak József, Főlegyházi János, Fritsch Károly, Ganovszky Lajos, Garéby Fülöp, Kontsek Géza, Leidenrost Gyula, Party Ferencz, Rickl József Anzelm, Roth Antal, Sesztina Lajos, Szabó Zsigmond Terrey József Tóth Kálmán, ezégeknel.

Látné-féle

tan- és nevelő intézet

Sopronban

Elemi iskolával, teljes 8 osztályú gymnasiummal és 6 osztályú reáliskolával.

Bizonyítványai államérvényesek.

Felvesz új növendékeket 6 éves koruktól 18 éves korukig. Felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság.

Bihar-Diószegen

a vasuti állomástól 250 méter távolságra 2 hold területű, teljesen beültetett és termő szőlő föld borházal, pinczével, kuttal s gyümölcsfákkal együtt eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető alóírt tulajdonosnál.

Petrányi Ferencz

malomtulajdonos Bihar-Diószegen.

Jó karban levő boros hordók

100—2000 literig jutányosan kaphatók. Budapest VII. Szövetség-u. 26. Weisz Zsigmond.

Paratlan a THYMOL fog por.

THYMOL

a legkelleme-sebb fogtisztítószer, üdít frissit.

THYMOL

ártalmatlan septikus, megszünteti a fogfajást.

THYMOL

törvényesen védett HAZAI gyártmány.

THYMOL

fehéríti a szopt és konyerválja a fogakat.

THYMOL

uton igen czélszerű Nélkülözhetlen

THYMOL

fölülmul minden más fogtisztítószer.

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt.

Egyedüli készítő és főszétküldési raktár: SAVOLY illatszeryára gőzörőre berendezett hygien, kosmet laboratorium, magy. elsőrendű finom pipere-szappangyár

Budapest, VII. Damjanich utca 28.

Gyári raktár és fióküzlet, Temesvároth.

Főraktár: Debreczenben Kálnai Lipót, Fisch testvérek, Tóth Kálmán fűszerkereskedő, Rickl József Zalmos fűszerkereskedő, Váray József fűszerkereskedő, Békés Lajos divatkereskedő, Leidenfrost Gy. fűszerkereskedő, Szabó Zsigmond fűszerkereskedő.

Anyák! Mielott

gyermekkoscsit vennének kézzel meg üzemeltetnek vagy legalább hozassanak maguknak képekkel dusan ellátott ingyen és bérmentve küldendő árlapot új, higiénikus, fekvésre vagy ülésre igazítható, szétszedhető koscsijaimról. Legnagyobb tisztasági Kiváló elegancia!

Baumann L. cs. és kir. szabadalomtulajdonos.

Wien, VI/2., Millergasse 6.

Értéktelen utánzatok megvásárlásától tartózkodni tessék; csak az a valódi, melyen az itt látható védjegy a koscsifenekébe van benyomva

Füred kénes gyógyfürdő.

Hozánk első és legerősebb kénes forrásaival a leghíresebb orvosoktól, izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál, melyek rheumán alapulnak, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál.

Kitünően berendezett savókura.

A legmagasabb igényeknek megfelelő lakószobák, ozonduz levegő, kitünő konyhai izraeliták részére is a legjutányosabb árakban.

Vasut állomás Nagybánya és Nagy-Somkut, honnan 1 és fél óra kitünő koscsit vezet a regényes szélmentes völgykatalanban fekvő fürdőbe.

Julius és augusztusban posta helyben, azonkívül u. p. Kápolnokmonostor.

Bővebb felvilágosítással levélben megkezesésre készséggel szolgál a

Fürdő bérlőség.

LIPIK

SZLAVONIABAN I. rangú fürdőhely.

Egyetlen jód tartalmu alkalikus hőforrás (64°C) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugoselona) At. Azonkívül Pakrac Lipik déli vasut állomása. (Zónatarifa) közvetlen kecsi összeköttetéssel május—szeptember Szeged-Lipik d. u. 4.34 és vissza Lipik-Szeged d. e. 8.35.

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Roma, Brüsszel. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitünő gyógyszállodák, gyermek gyógyintézet, pompásan berendezett fürdőépületek, villanyos-világítás.

Felülmulthatatlan hatásu gyomor-, bél- és gégehurutnál, köszvény és csu zosb joknak, csont bajoknak, mindennemü hurutos bántalmaknak, valamint minden mirigy- és vérbetegségeknek.

Hivatalos fürdőorvos: Szemerény Bertal a fürdőhevíz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Ede-kuty L. ezégtől Budapestben.

Jódforrassó közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. — Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság.

Női szépség!

előreszere, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a FÖLDES-féle

Margit Crème,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz, teljes ártalmatlan, és zsírmentes.

Ezen világhírű arcteknőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mihessér) és minden más bőrbajt Kisimítja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simává és üdévő varazsolja.

legkitünőbb óvszer a nap és szél befalása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 írt. Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn-pasta) 50 kr., Margit arcvíz 50 kr. Számtalan elismerő és közszönő levél!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszer kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: Szilcsy Ferencz, Rotschnek V. E., Tamassy Károlyné,

Mihálovits István, Füleki Pál, Csodás, Tóth Bála, Muraközy László, Gyóra há-

Balázs Ödön gyógyszerertáraiban, gyóra há-

tásu.

